

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-924

23.03.2018

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Головка М. Й., оголошений на засіданні Верховної Ради України 23 березня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 7 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

924

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5, e-mail: golovkomy@gmail.com

№ 2019/2018

22 березня 2018 р.

Прем'єр-міністру України
ГРОЙСМАНУ В.Б.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*щодо неприпустимості ситуації,
що склалась у сфері управління та
приватизації об'єктів державної
власності в Україні*

Для ілюстрації ситуації, що склалась у наслідок непрофесійної або свідомо антидержавної діяльності керівництва Фонду державного майна України можна розглянути порівняння статистичних результатів роботи двох останніх виконуючих обов'язки голови ФДМУ (за період після звільнення з посади в 2017 році голови ФДМУ Білоуса:

I. Надходження коштів до державного бюджету від Фонду державного майна України:

За 4 місяці (травень — серпень 2017 р.) <i>в.о. Голови ФДМУ Парфененко Д.М.</i>	За 6 місяців (вересень 2017р.- березень 2018р.) <i>в.о. Голови ФДМУ Трубаров В.М.</i>
3,3 млрд. грн	35,5 млн. грн
В 93 рази менше	

II. Формування стартової ціни об'єктів приватизації

25% сатутного капіталу	Серпень 2017 року Парфененко Д.М.	Січень 2018 року Трубаров В.М.	Співвідношення
Одесаобленерго	631,0 млн.грн	150,0 млн.грн	Менше в 4,2 рази
Сумиобленерго	370,0 млн.грн	106,0 млн.грн	Менше в 3,2 рази
Донбасенерго	669,0 млн.грн	74,0 млн.грн	Менше в 9 разів
Всього:	1670 млн.грн	330 млн.грн	В середньому Менше в 5 разів

III. Підготовка підзаконних актів Уряду та Фонду держмайна для початку роботи за новим Законом України “Про приватизацію державного та комунального майна”.

1. Законом не встановлено кінцевий термін подання заяв на участь в приватизації об’єктів малої приватизації. Як діяти в даному випадку?
2. Законом не обмежено термін протягом якого необхідно укласти договір купівлі-продажу з покупцем — пряма можливість для корупції і здирництва чиновників!
3. Ст. 21 ЗУ визначено, що інформація про результати продажу об’єкта опубліковується в електронній торговій системі протягом 10 робочих днів після затвердження державним органом приватизації результатів продажу. Закон не визначає яким чином затверджуються результати продажу (яким документом — протоколом? Наказом? Розпорядженням? за якою процедурою? тощо).
4. П. 1 ст. 22 ЗУ зазначає, що стартова ціна об’єкта великої приватизації визначається радником (у разі залучення). Як цей радник може визначити ціну не будучи фахівцем з оцінки? Як така “оцінка” встоїть у судах?
5. П. 4. ст. 22 визначає що стартова ціна об’єкта малої приватизації визначається аукціонною комісією на рівні балансової вартості об’єкта. Що означає балансова вартість об’єкта? Як, ким і за якою процедурою вона визначається?
6. У новій редакції Закону про приватизацію зникла стаття 29 старого закону — Про відповідальність за порушення під час приватизації!!! І це при тому, що новоявлене “макеєвське” керівництво ФДМУ вже пів року не допускає до роботи створену відповідно до постанови Кабінету Міністрів Громадську раду. Тобто немає ані законодавчого контролю, ані громадського!!

Для початку роботи за новим Законом потрібно ухвалити **64 нормативні акти**. На сайті Фонду оприлюднено лише 2 **проекти** з цієї кількості.

Проект нового Закону про приватизацію від початку був поданий на затвердження Урядом та на ухвалення до Верховної Ради з брутальним порушенням встановленої Законом процедури — попри НЕГАТИВНИЙ висновок Державної Регulatoryної Служби.

Наразі у власності держави перебувають більш ніж 3 000 підприємств, із яких 893 державних підприємства, які за пропозиціями органів управління, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Фонду державного майна України мають бути приватизованими.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 «Про проведення прозорості та конкурентної приватизації у 2015-2017 роках» затверджений перелік із 396 об’єктів державної власності, що підлягають

приватизації у 2015-2017 роках, згідно з додатками 1 та 2, за якими 291 – приватизувати за законом можна (додаток 1), 105 — поки що ні (додаток 2).

Серед великих підприємств в додатку 1 є: підприємства вугільної промисловості, єдині майнові комплекси гідроелектростанцій, комбінати хлібопродуктів.

Та державна частка (пакети акцій) : контрольні пакети обленерго (від 50 до 79%), теплоелектростанцій 99%, Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат 68%, НАК Укراгролізінг 100%, ПАТ Аграрний фонд 100%, ПАТ Сумхімпром 99,995%, ПАТОдеський припортовий завод 99,567%, ПАТ Турбоатом 75,22% та багато інших. Також можуть бути приватизовані морські торговельні порти України, ДП Артема Ільченко, агропромисловий підприємства в т.ч. по племінній справі у тваринництві, науково дослідні інститути та багато інших стратегічних підприємств.

Решту державних підприємств поділено на такі категорії:

- підприємства, що залишаються у сфері управління держави;
- підприємства, що підлягають реорганізації або припиненню;
- підприємства, що підлягають ліквідації.

Відповідно до Закону України «Про приватизацію державного та комунального майна», який набрав чинності 07.03.2018 (далі – Закон), приватизація державного або комунального майна (далі – приватизація) – платне відчуження майна, що перебуває у державній або комунальній власності, на користь фізичних та юридичних осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути покупцями.

Основною метою приватизації є зменшення сектору державних підприємств шляхом їх продажу ефективному приватному інвестору.

Проте, щоб продати об'єкт державної власності **необхідно здійснити ряд обов'язкових процедурних заходів: підготувати підприємство до приватизації, провести оцінку, виявити та встановити розмір зобов'язань підприємства (не завжди обґрунтованих), здійснити безпосередньо його продаж.**

Зважаючи на те, що не усі перелічені вище заходи можуть бути реалізовані своєчасно та у повній мірі, а також те, що не всі запропоновані до продажу об'єкти є привабливими для потенційного інвестора у якості об'єкта купівлі-продажу, найчастіше процес приватизації гальмується, а іноді і зупиняється.

Підготовка та пропонування до продажу підприємства не гарантує його миттєвий продаж. Як правило, цей процес затягується на певний період часу, тому що не завжди об'єкти державної власності продаються з першого аукціону.

У той же час, якщо розглядати приватизацію об'єктів державної власності як джерело наповнення дохідної частини Державного бюджету, то необхідно враховувати, що приватизація передбачає одноразове отримання певної суми коштів від продажу або викупу об'єкта державної власності.

Альтернативним ефективним методом управління об'єктами державної власності – є передача їх в оренду.

Відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» об'єктом оренди можуть виступати як цілісні майнові комплекси державних підприємств так і їх структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці), а також нерухоме майно (будівлі, споруди, нежитлові приміщення) та інше окреме індивідуально визначене майно підприємства.

Вагомими аргументами для держави на користь оренди об'єктів державної власності є:

1. те, що об'єкт державної власності залишається у сфері управління держави;
2. надання на договірних засадах суб'єктам приватного сектору права використовувати об'єкти державної власності для провадження своєї підприємницької та іншої діяльності;
3. щомісячне надходження коштів до Державного бюджету від оренди. При цьому протягом оренди розмір орендної плати корегується на індекс інфляції (як правило у напрямку зростання);
4. строковість користування об'єктом державної власності (у разі недобросовісного виконання умов договору, договір може бути розірваний, а об'єкт державної власності запропонований до оренди повторно, і, навпаки, у разі виконання орендарем усіх умов договору, договір може бути пролонгованим або може бути розглянута можливість приватизації об'єкта добросовісним орендарем);
5. те, що господарське товариство, створене у процесі приватизації (корпоратизації), яке утримує об'єкти житлового фонду, що не ввійшли до його статутного капіталу, у разі оренди державного майна, що не ввійшло до його статутного капіталу, отримує 30 відсотків орендної плати;
6. після укладання договору оренди об'єктів державної власності зобов'язання щодо їх збереження, підтримання у належному стані та запобігання пошкодженню, псуванню, тощо, покладені до орендаря тощо.

На даний час, укладення договорів оренди об'єктів державної власності здійснюється на конкурсних засадах у порядку, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 № 906 (зі змінами та доповненнями).

За вже напрацьованим досвідом проведення конкурсів, можна констатувати, що об'єкти державної власності у якості об'єктів оренди є досить привабливими для суб'єктів приватного сектору. Про це свідчить суттєве зростання стартової орендної плати під час проведення конкурсів на

право оренди державного майна. Як приклад можна навести конкурси що проводяться на території аеропортів: за результатами конкурсу на оренду 325 метрів в терміналі Д аеропорту Бориспіль під розміщення кафе при початковій вартості в 359 тис. грн учасники зробили 221 “крок” і підняли оренду до 1,48 млн.

Як вже зазначалося вище, однією із статей формування (поповнення) Державного бюджету є надходження від оренди державного майна. На даний час у сфері оренди державного майна спостерігається необґрунтоване Законом розгалуження повноважень поміж суб'єктами владних повноважень та суб'єктами господарювання (ПАТ «Укрпошта», ПАТ «Укрзалізниця»), що не сприяє єдиному механізму формування та забезпеченню надходжень до Державного бюджету у повній мірі.

Тому, на сьогодні актуальним є питання зосередження повноважень з передачі в оренду об'єктів державної власності у сфері Фонду державного майна України, який відповідно до частини 1 статті 1 Закону України «Про Фонд державного майна України» та частини 2 статті 2 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» реалізує державну політику у сфері оренди, з метою єдиного підходу до процедури передачі в оренду об'єктів державної власності, формування розміру орендної плати, а також контролю та забезпеченню надходжень до Державного бюджету.

Також є питання щодо доцільності продажу пакетів акцій прибуткових підприємств. Держава має отримувати дивіденди з прибутку та через своїх представників (директора та наглядову раду) контролювати та впливати на дане підприємство. У іншому випадку не продаж, а саме передача на конкурсній основі в оренду сприятиме залученню коштів на модернізацію та збереження робочих міст та збереження бази оподаткування.

Сотні державних сільськогосподарських підприємств — десятки і сотні тисяч гектарів орних земель - задіяні у тіньових схемах прихованої оренди, а під час так званого “розпаювання” (під заздальгидь “роздуті мертвими душами” штатні розписи) — повністю знищується сільська інфраструктура (клуби, ФАПи, школи, садочки), бо перестає існувати єдиний балансоутримувач. Так само особливо цінні землі та матеріально-технічна база підприємств НААНУ та НАНУ — вартість майна свідомо занижується, а земельні угіддя навіть не враховуються під час підготовки до відчуження!

Миттєвий та ефективний вихід — створення орендного підприємства з покладанням на нього соціальних зобов'язань та з першочерговим правом оренди трудовим колективом. Вже зараз ефективні землекористувачі — фермери готові орендувати необмежені масиви угідь офіційно сплачуючи на конкурентній конкурсній основі від \$100 до \$800 (!!!) на рік за гектар.

Діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб — ФГВФО абсолютно неправомірно здійснює розпродаж ДЕРЖАВНОЇ власності — майно збанкрутілих банків, яким держава виділяла рефінансування та дофінансовувала сам ФГВФО (тобто держава ДВІЧИ оплатила це майно).

Необхідно передати функції управління цим майном до ФДМУ, здійснювати його структуризацію, впорядкування та ефективне використання.

ФДМУ від імені Держави **ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ** нараховувати суми **ЗБИТКІВ** недобросовісним орендарям та недобросовісним покупцям державного та комунального майна. На сьогодні це мільярди гривень прямих втрат та недоотриманих податків. Кричущі приклади — Гостинний двір на Подолі в Києві, скандальний ресторан “Шато” - колишнє приміщення Міністерства Агрополітики, Готель “Елофт” - колишній льодовий палац в центрі Києва; Гірничо збагачувальні комбінати, вирізані на металобрухт цукрові заводи тощо — все знищене чи вкрадене орендарями та псевдоінвесторами.

Стратегічні підприємства за потурання керівництва Фонду держмайна через “схему” спільної діяльності створених дочірніх підприємств та філій виводять з державної власності стратегічні активи, знищуючи під час війни з російськими агресорами унікальну виробничу базу. Приклад — завод “Більшовик” (ПАТ НВП “Більшовик”) в центрі Києва - гігант важкого машинобудування з унікальним в світі станочним парком здатний виробляти “з нуля” ракети С-300 (“Сатана”) - вирізає на металобрухт цехи під торгівлю “секондхендом”.

Держава ніяк не контролює, не веде облік та не отримує зиску від десятків тисяч гектар державної землі під орендованими та приватизованими об'єктами тощо.

Таким чином, план надходжень до Державного бюджету України від приватизації не буде виконано навіть на 10%. В першу чергу через непрофесіоналізм, а точніше — управлінське невігластво.

Натомість, вже в межах поточного бюджетного року, за умови **ПРОФЕСІЙНОГО** керівництва Фонду державного майна України, лише за рахунок **ОРЕНДИ** та **МАЛОЇ** приватизації — Держбюджет може отримати не менше 20 млрд. гривень, що зробить непотрібним відчуження стратегічних активів Держави (таких як Одеський припортовий завод чи ЦентрЕнерго).

Профанаціями займаються псевдореформатори Нефьодов і Трубаров, а всю політичну і соціально-економічну відповідальність нестиме Кабінет Міністрів України і особисто Прем'єр-Міністр!

З огляду на викладене, прошу:

1. Негайно привести кадрову політику щодо керівництва Фонду державного майна України у відповідність до ч.3 ст.8 Закону України “Про Фонд державного майна України”
2. Переглянути концепцію управління державним майном України на користь стимулювання малого та середнього бізнесу через прозорі та доступні механізми оренди державного майна (включно з земельними ділянками)

3. Посилити контроль щодо виявлення випадків недобросовісного виконання умов оренди державного майна та щодо невиконання інвестиційних та соціальних зобов'язань суб'єктами приватизації для застосування механізму нарахування та стягнення збитків на користь Держави
4. Створити робочу групу на рівні профільного Віце Прем'єр-Міністра України для вивчення наведених у Цьому Зверненні фактів та доводів з обов'язковим залученням громадськості (Громадської ради при ФДМУ)
5. Припинити продаж стратегічних державних підприємств під час війни, а зусилля ФДМУ спрямувати на відновлення промислового виробництва задля зміцнення обороноздатності України.
6. Про результати розгляду цього запиту прошу повідомити мене в передбачений законодавством строк.

З повагою,
народний депутат України

М.Й. ГОЛОВКО
№ 362